

СТАНОВИЩЕ

**от доц. д-р Росица Пенкова (СУ „Св. Кл. Охридски” – ДИУУ)
за дисертационния труд на Мая Иванова Крякова „Изучаването на
любовната лирика в литературнообразователния процес (9. – 12.
клас)”
за присъждане на образователната и научна степен „доктор”**

Представеният дисертационен труд е успешен опит да се отговори на предизвикателствата на литературното образование. Той същевременно е и провокация спрямо иновативния рефлекс и педагогическата находчивост на учителя. Авторката на настоящата разработка очевидно е съчетала дълбоко осмисления прочит на литературоведски и методически източници, на нормативни документи, трасирали пътя на съвременното литеаратурно образование, със собствената си воля да повишава качеството на осъществяваното от нея обучение по литература, като предлага методическа система за изучаването на любовната лирика в 9.-12. клас на средното училище.

Достоинствата на представената разработка откривам в следното:

1) Трудът е ценен, защото с настоящото изследване се мотивира прилагането на един богат ресурс за обучението по литература. Като се основава на резултатите от анкетно проучване, интервю, писмени работи, преки наблюдения и дискусии, авторката анализира усвояването на любовната лирика в училище. Като се визират предимствата, които предлага литературното обучение, както и потребността от изучаване на любовната лирика в училище (9.-12. клас), се предлагат критерии за оценка на читателските и творческите способности на учениците. Идеята е актуална и с богати възможности за реализация. Осъществяването ѝ говори за находчивостта на авторката да използва възможностите на любовната лирика, за да провокира интереса и мотивацията на учениците. Като се акцентира върху литературоведски и методически аспекти в изучаването на любовната лирика, се разработва концепция за същността на любовната лирика и въздействието ѝ върху гимназистите.

2) Мая Крякова пределно ясно заявява още в увода обекта, предмета, целите и задачите на изследването. Тя умее да ги разграничи от целите на методическата система за изучаване на любовна лирика в училище, представени във втора глава. Разработената методическа система за изучаване на любовна лирика от 9. до 12. клас очертава иновационния характер на изследването. Прави веднага впечатление високата компетентност и педагогическият усет, с които са изготвени ресурсите, осигуряващи предложената система. Приложени са методически модели за работа с произведения от любовната лирика, като са представени всички разновидности на жанра. Цялата технология е плод на дългогодишна практическа работа. Авторката умее да операционализира знанията и уменията, да очертае отделните стъпки в обучението, за да предложи алгоритъм за работа с лирическата творба.

3) В труда е налице задълбочена теоретична основа. Авторката е проучила авторитетни източници, свързани с литературоведски и методически аспекти на проблема, анализираща е учебна документация. Като обективно представя същността на понятията, с които оперира, авторката изразява и своето лично отношение. Самостоятелната позиция личи, когато тя умело се ориентира сред различните мнения и аргументира своето гледище. Умее да мотивира идеите си за промени в съществуващите учебници, помагала и ръководства за учители и ученици.

4) Разработката има и голяма практическа стойност. М. Крякова представя пакет от дейности, които имат приложение в 9.-12. клас. Оригинално достижение на авторката са и проведените уроци върху любовната лирика, включващи разнообразни дейности на ученика и учителя, които доказват, че М. Крякова е автор със съвременно методическо мислене.

5) Представеният труд се основава на емпирични изследвания, осъществени с необходимата коректност. Резултатите от констатиращото изследване, осъществено с анкета, интервю, анализ на писмени работи и наблюдения в практиката, са основа за разгръщане на експерименталното обучение. Анализът показва, че получените резултати в работата доказват работната хипотеза.

6) Дисертацията е структурирана в четири глави. Изводите водят целенасочено към реализиране на общия замисъл. С вещина и с мяра се очертават перспективите на работата, които са солидна основа за обновяване на литеаратурното обучение в теоретичен и практически план. Създават се предпоставки за реалното синхронизиране на състоянието на изучаването на любовна лирика в страната и съвременните тенденции към засилване на рефлексивния елемент в обучението и повишаване на критичната културна осъзнатост на обучаемите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представен е труд с определен теоретичен принос и богат емпиричен материал за методиката на литературното обучение. Предлагам на Мая Иванова Крякова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

Подпис: